

Samen voor meer gelijke kansen voor onze jeugd

De ongelijkheid in Nederland neemt toe en is hardnekkig. De plek waar je wieg staat is nog steeds van grote invloed op de kansen die je krijgt in het leven. Opgelopen achterstanden zijn moeilijk in te halen. Dat kunnen en willen we niet langer accepteren. Als gemeenten, onderwijs-, kinderopvang-, jeugdhulp- en welzijnsorganisaties zetten wij ons steviger, structureler en effectiever in voor de kansengelijkheid van álle kinderen en jongeren.

Onze ambitie is groot en de urgentie is hoog. Maar om deze beweging lokaal daadwerkelijk door te zetten, hebben wij structurele steun van het rijk nodig. Niet in de vorm van tijdelijke programma's of incidentele subsidies, maar als duurzame investering in een samenleving waarin elk kind telt. We zien dat regelingen die bijdragen aan een brede ontwikkeling van de jeugd en aan ondersteuning voor gezinnen in kwetsbare omstandigheden onder druk staan. Dit moet veranderen. Investeer in de jeugd, zij zijn onze toekomst!

Wat wij lokaal samen beter gaan doen:



1. Een sterke pedagogische basis

Het begint met een andere mindset. Te lang ligt de focus op het individu dat mee moet in collectieve normen op school en in de (prestatie)samenleving. Lukt dat niet dan is er de reddingsboei van individuele jeugdhulp en speciale onderwijstrajecten. Kinderen en jongeren worden, al dan niet tijdelijk, apart gezet omdat ze niet voldoen aan de hoge normen van de omgeving. Dat moet anders. Niet de jongere maar de omgeving dient zich aan te passen. Dat kan door uit te gaan van een

sterke pedagogische basis: inclusieve omgevingen op scholen, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en schoolmaatschappelijk werk, waar kinderen, jongeren en hun opvoeders zich veilig, gezien en gewaardeerd voelen en de gelegenheid krijgen hun talenten te ontplooien en fysieke en mentale weerbaarheid op te doen. Zie ook het document [Een sterke basis door krachtige samenwerking](#).



2. Van selectie- naar talentenmaatschappij

Die andere benadering betekent dat we als samenleving de stap moeten maken [van een selectie- naar een talentenmaatschappij](#). Er is iets mis met de huidige toets- en selectiecultuur waarbij vooral cognitief talent geldt als maatstaf voor succes en waar diagnoses nodig zijn voor het bieden van extra ondersteuning. Kinderen en jongeren verdienen het om thuis, in de wijk, op school en in kinderopvang de mogelijkheden te krijgen hun uiteenlopende talenten (cognitief, praktisch, sociaal en creatief) te ontwikkelen op een manier die bij hen past. Hiervoor is nodig het huidige vroege selectiemoment op scholen aan te passen. Latere selectie geeft kinderen uit minder kansrijke milieus meer tijd hun potentieel te laten zien. Tot die tijd werken we zelf via programma's als de brede brugklasregeling om voor dit vroege selectiemoment te compenseren.



3. Van ketens naar samenwerking rondom het kind

Ook onze manier van samenwerken moet anders en beter. We willen af van het denken in ketens en doorverwijzingen dat past bij de individuerichte benadering. In plaats daarvan zetten we in op doorlopende samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, welzijn en jeugdhulp, met (tijdelijk) individueel maatwerk als aanvulling op collectieve ondersteuning. Ook gaan we voor soepele overgangen tussen de verschillende (voor)schoolsoorten (van de kansrijke-start-aanpak tot aan de begeleiding naar werk).

Door samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang, stevige lokale teams in de wijk en bijvoorbeeld jongerenwerk op school werken we aan omgevingsgerichte opgroeiomgevingen, zonder individugerichte ketens. In het voorgenomen convenant Sterke Lokale Teams maken we hiervoor concrete afspraken. De vraag 'is het zorg of kinderopvang/onderwijs?' zal voortaan voor de betrokkene zelf geen issue meer zijn. Het is aan ons om eruit te komen.



4. Ongelijk investeren om gelijkheid te bevorderen

Kansengelijkheid betekent het zoveel mogelijk recht trekken van ongelijke startposities. Kinderen en jongeren in sommige wijken of kernen hebben momenteel geen streepje voor. Dat heeft allerlei oorzaken op het terrein van leefomgeving, woningbouw en voorzieningen. Het is onze ambitie om via extra voorzieningen en gerichte investeringen de situatie in deze gebieden te verbeteren. Samen met scholen, buitenschoolse opvang, welzijn- en gezondheidspartners, sportverenigingen en cultuurpartners faciliteren gemeenten de 'rijke' schooldag voor een breed ontwikkelaanbod. Om de continuïteit van professionals te borgen werken we aan waardering, aantrekkelijke werkplekken en goede loopbaanperspectieven voor professionals.

Wat wij van de rijksoverheid nodig hebben:



1. Structurele financiering voor kansengelijkheid

Buig de huidige verkokerde, bureaucratische en incidentele subsidies die iets tegen kansengelijkheid willen doen om naar ontokerde en structurele financieringsstromen. Bied gemeenten de mogelijkheid te investeren in een sterke pedagogische basis met toegankelijke voorzieningen in de wijk, waaronder schoolgebouwen, buurthuizen, welzijn- en sportvoorzieningen. Stop de kortingen op (structurele) subsidies als de onderwijskansenregeling, de regeling basisvaardigheden en de gemeentelijke onderwijsachterstandsmiddelen. Voer structureel de regeling Zorg in Onderwijstijd (ZiO) in.



2. Integraal beleid en ruimte voor lokaal maatwerk

Maak versneld werk van het advies van de commissie van Ark om te komen tot een samenhangende jeugd- en gezinsaanpak waar alle

relevante departementen zich aan verbinden. Geef vanuit die aanpak ruimte aan lokaal maatwerk, door wet- en regelgeving beter op elkaar af te stemmen en ruimte te bieden aan gebiedsgerichte experimenten. Stimuleer 'regelluwe zones' waarbinnen scholen en gemeenten samen met partners vanuit ontschot budgetten oplossingen kunnen ontwikkelen en stimuleer ook een duurzame borging van deze oplossingen, zonder afhankelijkheid van tijdelijke pilotsubsidies.



3. Werk toe naar algemeen toegankelijke en inclusieve kinderopvang

Pas de lopende herziening van het kinderopvangstelsel aan. Laat de arbeidseis los voor het recht op vergoeding van kinderopvang. Dat stimuleert ontwikkelkansen voor alle kinderen, ook voor degenen van wie de ouders niet werken. Werk ernaar toe dat de bestaande beleidsinzet op onderwijsachterstanden en passende kinderopvang voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte (Vroeg- en Voorschoolse Educatie, Sociaal Medische Indicatie en 'plus' opvang) deel uitmaakt van deze algemeen toegankelijke kinderopvang.



4. Omarm de petitie 'Van selectie- naar talentenmaatschappij'

Stel talentontwikkeling centraal in het onderwijs en kinderopvang. Vergroot de flexibiliteit van het systeem, zodat het eenvoudiger wordt om over te stappen tussen onderwijsvormen en leerroutes. Heroverweeg, zoals gezegd, het selectiemoment voor schoolkeuzes. Zorg dat persoonlijke ontwikkeling in alle onderwijsvormen zo gelijkwaardig mogelijk is. Denk aan allerlei faciliteiten, zoals leermaterialen, studieduur, schoolreisjes, etc. Benut zo al het beschikbare talent in de toch al krappe arbeidsmarkt.

Tot slot

In veel gemeenten werken scholen, kinderopvang, welzijns-, - en maatschappelijke organisaties, ouders en vrijwilligers al met hart en ziel aan gelijke kansen voor kinderen en jongeren. Maar de uitdagingen zijn te groot om het over te laten aan toeval, toegewezen individuen of tijdelijke projectsubsidies. Wij zetten ons samen in om deze beweging te verbreden, te versterken en te verduurzamen.

Wij zeggen vandaag: **Wij zetten een stap naar voren voor meer kansengelijkheid voor onze kinderen en jongeren.** Wij vragen het Rijk met ons mee te lopen.